

Nr 25.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 3 juni 1938 (nr 274) om rätt till jakt, dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 31 mars 1950 dagtecknad proposition, nr 216, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g
angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 3 juni 1938 (nr 274) om rätt till jakt.

Härigenom förordnas, att 2 § lagen den 3 juni 1938 om rätt till jakt skall erhålla följande ändrade lydelse.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

2 §.

Jakträtt tillkomme, där ej annorledes stadgas i denna lag, en var jordägare å honom tillhörigt område.

1 mom. Jakträtt tillkomme, där ej annorledes stadgas i denna lag, en var jordägare å honom tillhörigt område.

2 mom. Finnes enligt lagen om gräns mot allmänt vattenområde allmänt vatten vid stranden av ö eller holme som utgör fastighet eller del därav, have strandens ägare jakträtt jämväl å det allmänna vattnet intill etthundra meter från strandlinjen, bestämd på sätt i nämnda lag sägs.

Skulle med tillämpning av vad sålunda stadgats flera strandägare erhålla jakträtt å samma allmänna vattenområde, skall en var av dem hava jakträtt å den del av området som är hans strand närmast.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1951.

I samband med propositionen har utskottet till behandling förehåft fem i anledning av densamma väckta motioner, nämligen inom första kammaren nr 478 av herr *Lindström* och nr 493 av herr *Isaksson m. fl.*, likalydande med nr 591 i andra kammaren, ävensom

inom andra kammaren nr 556 av herr *Lundberg*, nr 563 av herr *Jonsson* i Skedsbygd och nr 591 av herrar *Hægglom* och *Nolin*.

För motionärernas yrkanden skall redogöras i anslutning till vad nedan i skilda hänseenden återgives av departementschefens anförande i propositionen.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det genom propositionen framlagda lagförslaget, ävensom i fråga om de skäl, som motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen och motionerna.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Genom proposition den 13 januari 1950 (nr 59) har Kungl. Maj:t för riksdagen framlagt förslag till lag om gräns mot allmänt vattenområde, vari meddelas bestämmelser om utsträckningen av fastigheternas ägovälden i havet och de stora insjöarna. I nämnda lagförslag har allt vatten som skall ingå i fastigheterna betecknats såsom enskilt vatten, medan de vattenområden som ej skola omfattas av enskild äganderätt benämnts allmänt vatten. Gränslagsförslaget innebär bl. a. att vid vissa öar och holmar som äro mindre än 100 meter långa vattnet kommer att bli allmänt ända in till stranden. Som följd härav skulle, om jaktlagen lämnades oförändrad, ägarens jakträtt å vattnet kring ön eller holmen bortfalla och jakten där i viss utsträckning bli fri. Detta har ansetts kunna medföra vissa vådor från naturskydds- och viltvårdssynpunkt. I förevarande proposition föreslås därför att ägaren av dylik ö eller holme fortfarande skall äga ensamrätt till jakt å det intilliggande vattnet. Hans jakträtt skall dock enligt förslaget begränsas till att omfatta endast vattenområdet inom 100 meter från strandlinjen.

Inledning.

Enligt 2 § lagen den 3 juni 1938 om rätt till jakt, den s. k. jaktlagen, gäller som huvudregel, att en var jordägare har jakträtt å honom tillhörigt område. Jakträtt innebär enligt 1 § uteslutanderätt att å det område jakträtten omfattar jaga samt döda eller fånga vilda däggdjur och fåglar samt deras ungar ävensom tillägna sig sådana fåglars bon och ägg.

Tillämpningen av nyssnämnda stadgande i 2 § är bl. a. beroende av hur långt fastigheternas ägovälden skola anses sträcka sig i havet och de stora insjöarna. Några direkta föreskrifter härom finnas för närvarande icke. Enligt rättstillämpningen — som huvudsakligen grundar sig på vissa bestämmelser i lagen den 27 juni 1896 om rätt till fiske — anses emellertid alla vattenområden inomskärs i saltsjön i sin helhet tillhöra ägarna av kringliggande fastland, öar och holmar. Vid öppna havsstranden och utom skären anses strandägares vattenområde i allmänhet sträcka sig till och med 180 meter från det ställe invid stranden, där stadigt djup av två meter vidtager. Vad angår de stora insjöarna synes icke ha utbildats någon bestämd praxis i förevarande fråga. Åtminstone beträffande några av dessa sjöar är det dock allmänt erkänt, att vissa öppna vattenområden icke skola inräknas i strandfastigheternas ägovälden.

Genom proposition den 13 januari 1950 (nr 59) har Kungl. Maj:t för riksdagen framlagt förslag till lag om gräns mot allmänt vattenområde, vari upptagits uttryckliga bestämmelser i nyss berörda ämne. Över propositionen har utskottet avgivit utlåtande nr 22, till vilket utskottet får hänvisa.

Om en holme är mindre än 100 meter lång och icke ligger inom gränserna för enskilt vatten utanför annan landbildning, kommer ägaren genom den föreslagna lagstiftningen att förlora hela det vattenområde som nu anses höra till holmen. Gränsen mellan denna och det omgivande allmänna vattnet skall då, enligt förslaget, anses följa strandlinjen, bestämd efter visst vattenstånd.

Under förarbetena till förslaget ifrågasattes, om icke i dylikt fall holmens ägare borde erhålla jakträtt å det allmänna vattnet kring holmen. 1949 års *jaktutredning* överlämnade den 21 november 1949 en promemoria i ämnet med därvid fogat utkast till lag om ändring i jaktlagen. Utredningens förslag var enhälligt.

Över jaktutredningens förslag ha, efter remiss, *utlåtanden* avgivits av Svea hovrätt, kammarkollegiet, domänstyrelsen, lantmäteristyrelsen, länsstyrelserna i samtliga län utom Kronobergs, Västmanlands och Kopparbergs län, lagberedningen, fastighetsbildningssakkunniga, Svenska naturskyddsföreningen, Svenska jägareförbundet och Jägarnas riksförbund. Domänstyrelsen har bifogat yttranden av samtliga överjägmästare, och vid länsstyrelsernas remissvar ha i allmänhet fogats yttranden från länsjaktvårdsföreningar och andra liknande sammanslutningar. Dessutom har en skrift med yttrande över förslaget inkommit från Jägarnas riksförbunds avdelning nr 15.

Yttrandena gå — med endast två undantag — i tillstyrkande riktning.

De som avstyrkt förslaget äro Jägarnas riksförbund och dess avdelning nr 15 i Karlskrona.

Nedan skall i huvudsak och med bortseende från vissa av lagrådet framställda formella erinringar återges vad i jaktutredningens promemoria, av *föredragande departementschefen, statsrådet Sträng*, samt i lagrådet anförts ävensom vad i motionerna yrkats *dels* i frågan huruvida ägare av mindre holme bör ha jakträtten å allmänt vatten intill holmen, *dels* i frågan inom

vilket avstånd från strandlinjen nämnda jakträtt bör gälla *och dels* i frågan huruvida även ägare av sådan mindre holme, som genom enskilt vatten skiljes från allmänt vatten, bör ha jakträtt å det allmänna vattnet.

**Bör ägare av mindre holme ha jakträtten å allmänt vatten
intill holmen?**

I *jaktutredningens promemoria* anföres att flera skäl talade för att särskilda bestämmelser borde meddelas angående jakträtten kring sådana öar och holmar som enligt den föreslagna lagstiftningen om gräns mot allmänt vattenområde komme att få strand mot allmänt vatten. Från allmän synpunkt vore det härvid främst jaktvårds- och naurskyddsintressen som gjorde sig gällande. De bästa häckningsplatserna för ett stort antal sjöfågellarter vore ofta belägna i utskärgårdarna, där de flesta holmarna icke uppnådde en längd av 100 meter. Inom dessa områden hade föreningar och enskilda nedlagt ett omfattande arbete för att bereda sjöfågeln skydd under häckningstiden. Man torde emellertid enligt utredningens uppfattning icke kunna räkna med att markägarnas intresse att skona och skydda sjöfågeln skulle kunna upprätthållas, om jakträtten på de intilliggande vattenområdena fräntoges dem och de kunde befara att andra komme att bedriva ett svårkontrollerbart skytte där.

I detta sammanhang erinrar utredningen om bestämmelserna i 13 § jaktlagen. Enligt nämnda lagrum må å öppna havet samt i skärgård på holmar, klippor och skär, som ej höra till visst hemman, utan tillstånd av kronan icke idkas annan jakt än sådan, som den bofasta kustbefolkningen av ålder bedrivit efter säl eller sjöfågel. Utredningen anför, att det i åtskilliga fall torde bli denna regel som bleve tillämplig beträffande vattenområdena vid de småholmar, varom nu är fråga, därest ej särskilda regler meddelades angående jakträtten där. Enligt utredningens mening saknades emellertid anledning att utvidga kustbefolkningens nu åsyftade jaktutövningsrätt till dessa områden. En dylik utvidgning skulle också öka de svårigheter, som redan för närvarande gjorde sig gällande vid tillämpningen av 13 § jaktlagen. Bland annat vore att märka, att med hänsyn till det sätt, varpå strandlinjen för en holme vid allmänt vatten skulle bestämmas, markägarens jakträtt vid högvatten komme att omfatta även visst vattentäckt område, medan å andra sidan vid lågvatten jaktutövningsrätt enligt 13 § jaktlagen kunde komma att föreligga jämväl med avseende å en större eller mindre strandremsa på holmen.

Vidare borde enligt utredningen beaktas, att om ägaren till en holme av nu ifrågavarande slag ej finge jakträtt på det angränsande vattnet, detta ofta torde medföra att han ej alls kunde utnyttja holmen för jakt. Jakträtten på själva holmen vore nämligen regelmässigt av underordnad betydelse i jämförelse med rätten att därifrån idka jakt över intilliggande vattenområden.

På grund av vad sålunda anförts förordar utredningen, att för det fall, att ö eller holme har strand mot allmänt vatten, den till ön eller holmen hörande jakträtten skall genom särskilt lagstadgande utsträckas till att omfatta även viss del av det allmänna vattnet.

Utredningen framhåller, att något anspråk på ersättning av statsmedel för förlust av jakträtt sannolikt i regel ej komme att framställas, om utredningens förslag godtoges.

Departementschefen vid lagrådsremissen:

Redan under förarbetena till den föreslagna lagen om gräns mot allmänt vattenområde ifrågasattes som jag förut nämnt, att särskilda bestämmelser skulle meddelas angående jakträtten kring vissa mindre öar och holmar. Därvid åsyftades framför allt sådana öar och holmar som enligt nämnda lag komma att få strand mot allmänt vatten. Jaktutredningens förslag, att ägaren av dylik ö eller holme skall erhålla jakträtt jämväl å det allmänna vattnet ett stycke ut från stranden, har tillstyrkts i så gott som samtliga remissyttranden. De erinringar mot förslaget som framställts av Jägarnas riksförbund och en avdelning av samma förbund synas väsentligen ha sin grund i en missuppfattning av förslagets innebörd. Såsom framgått av det förut anförda, åsyftas med förslaget icke någon utvidgning av det nuvarande området för enskild jakträtt. Fråga är allenast om att för vissa speciella fall bibehålla vederbörande jordägare vid en jakträtt som han redan innehar men som enligt gränslagsförslaget skulle gå förlorad. Att en sådan anordning funnits påkallad beror huvudsakligen därav, att gränslagsförslagets bestämmelser — som i främsta rummet utformats med hänsyn till fiskets intressen — befarats komma att medföra vådor från naturskydds- och viltvårdssynpunkt, därest de undantagslöst bleve gällande även beträffande jakten. Dessa farhågor kunna enligt min mening icke anses obefogade. Till en del kunde måhända dylika skadliga verkningar förebyggas genom fridlysningsbestämmelser, men en sådan lösning torde icke vara ägnad att i samma grad som jaktutredningens förslag stimulera till positiva jaktvårdsåtgärder. Såsom utredningen framhållit kunna för övrigt även andra beaktansvärda skäl anföras för att i nu avsedda fall medgiva vederbörande jordägare jakträtt också på intilliggande allmänt vatten. Jag tillstyrker därför att förslaget härom genomföres.

Regeringsrådet Quensel i lagrådet:

Den föreslagna metoden att tillgodose naturskyddsintresset är helt och hållet indirekt och beroende av hur enskilda jakträttshavare gitta tillvarata intresset. Det synes egendomligt, om icke ändamålet skulle bättre och säkrare vinnas genom direkta medel, som stå statsmakterna till buds. Riktigheten av den tolkning av 13 § jaktlagen, som tycks ligga till grund för förslaget, torde ock kunna ifrågasättas, och en bestämmelse till förtydligande eller ändring av berörda stadgande i samma paragraf lär icke be-

höva föregripa en blivande revision i sådan grad att man därför bör före-
 draga att stadga enskild jakträtt. Dylik rätt bör ju icke i väsentlig mån
 grundas på ett tillfälligt behov, som kan väntas upphöra, när den tilltänkta
 revisionen av lagstiftningen kommer till stånd.

Departementschefen i propositionen:

Såsom jag anfört vid remissen till lagrådet har det huvudsakliga syftet
 med förslaget varit att förebygga de olägenheter från naturskydds- och jakt-
 vårdssynpunkt som kunde befaras uppkomma, därest till följd av den före-
 slagna lagen om gräns mot allmänt vattenområde jakten å vissa vattenom-
 råden, vilka hittills ansetts tillhöra strandägaren, ej längre bleve förbe-
 hållen honom. En av lagrådets ledamöter har uttalat, att nämnda syfte
 syntes kunna säkrare och bättre vinnas genom en ändring i 13 § jaktlagen,
 så att vattenområdena i fråga icke komme att omfattas vare sig av enskild
 jakträtt eller av den jaktutövningsrätt för kustbefolkningen som omförmä-
 les i sistnämnda lagrum. Med en sådan reglering — som i praktiken skulle
 innebära så gott som totalt förbud mot jakt i utskärgårdarna — skulle
 det emellertid sannolikt icke bli möjligt att hos ägarna av dessa skärgårdar
 upprätthålla något intresse för att vidtaga positiva viltvårdsåtgärder, t. ex.
 genom att hålla trutar, kråkor och andra skadedjur borta från skären.
 Bl. a. på grund härav synes mig den lösning som innefattas i det remitterade
 förslaget vara att föredraga.

I *motion II: 556* har yrkats avslag å propositionen.

**Inom vilket avstånd från strandlinjen bör jakträtten
 å allmänt vatten gälla?**

Vad angår frågan, hur långt från stranden jakträtten på det allmänna vatt-
 net bör sträcka sig, erinrar *utredningen*, att i förslaget till lag om gräns
 mot allmänt vattenområde såsom huvudregel för avgränsningen av enskilt
 vatten upptagits en alternativ djup- och avståndskurva. I nu förevarande
 fall måste det emellertid enligt utredningens mening anses fullt tillfreds-
 ställande att anknyta enbart till visst avstånd från stranden. Därigenom
 tillgodosåges också kravet på enkelhet och lättillämplighet. Sagda avstånd
 syntes lämpligen kunna bestämmas i överensstämmelse med avståndsregeln
 i gränslagsförslaget, och jakträtten borde således sträcka sig intill 300 meter
 från strandlinjen. Såsom skäl för att jakträtt borde medgivnas på ett så
 stort område har utredningen anfört det allmänna intresset av att icke allt-
 för mycket begränsa jakträttsinnehavarens möjlighet att nedlägga sårat ville-
 bråd. Dessutom har utredningen framhållit, att därest nämnda avstånd val-
 des, något anspråk på ersättning av statsmedel för förlust av jakträtt sanno-
 likt i regel ej komme att framställas.

Departementschefen vid lagrådsremissen:

Enligt min mening föreligga ej tillräckliga skäl att giva ifrågavarande jakträtt en så vid omfattning som utredningen föreslagit. Från jaktvårds- och naturskyddssynpunkt är det framför allt av vikt att jakt av utomstående ej tillåtes intill eller på obetydligt avstånd från stranden. Av praktiska hänsyn synes dock bredden av det strandägaren förbehållna området ej lämpligen böra understiga vad som ungefär kan anses motsvara skottvidden för ett vanliga hagelgevär. På grund av vad sålunda anförts förordar jag, att jakträtt medgives intill 100 meter från strandlinjen. Några bärande skäl torde icke kunna anföras för att, på sätt Svenska jägareförbundet påyrkat, låta gränsdragningen ske enligt alternativa avstånds- och djupkurvor. De synpunkter som föranlett, att denna metod kommit till användning i förslaget till lag om gräns mot allmänt vattenområde, äro främst av fiskerättslig natur och äga ej tillämpning i förevarande sammanhang.

Justitierådet Geijer, regeringsrådet Quensel och justitierådet Beckman i lagrådet:

Beträffande frågan, hur långt från stranden jakträtt på det allmänna vattnet bör medgivas, stannade 1949 års jaktutredning — efter övervägande av möjligheten att i likhet med förslaget till lag om gräns mot allmänt vattenområde upptaga en alternativ djup- och avståndskurva — vid att föreslå blott ett fixt avstånd av 300 meter från stranden. Remissinstanserna, som på två undantag när i tillstyrkande riktning yttrat sig över jaktutredningens promemoria, ha icke haft någon anledning att andraga de invändningar som tilläventyrs kunna göras mot ett förslag vilket, såsom det nu framlagda, upptager avståndet till allenast 100 meter. Detta förhållande måste, då skillnaden icke utan vidare kan betecknas som oväsentlig, i och för sig anses som en svaghet i ärendets utredning, helst som något säkert bedömande av frågan knappast torde vara möjligt utan tillgång till vissa på praktisk erfarenhet grundade fackinsikter. Jaktutredningens förslag att medgiva jakträtt intill 300 meter från stranden var enhälligt, och remissyttrandena över samma förslag torde kunna sägas utmärka, att förslaget i förevarande avseende på sakkunnigt håll ansetts på det hela taget väl avvägt. Mot denna bakgrund ter sig vad departementschefen sedermera anført till stöd för en annan mening näppeligen övertygande.

Väl är det sant, att jakt av utomstående, utanför det jaktområde som tillkommer ön eller holmen, blir menlig för detta jaktområde ur jaktvårds- och naturskyddssynpunkt, framför allt om den bedrives mycket nära stranden, men därmed har i själva verket icke den frågan besvarats, huru stort avståndet måste vara för att över huvud kunna förebygga skadliga verkningar av betydelse. Hagel från ett hagelgevär kunna otvivelaktigt framtränga vida längre än 100 meter, likaså bullet. Det synes redan på grund härav kunna betvivlas, att jaktvårds- och naturskyddsintresset blir i tillfredsställande grad tillgodosett, om avståndet bestämmes till mindre än av jaktutredningens föreslagna 300 meter.

Även andra synpunkter kunna anföras till förmån för sistnämnda förslag. Jaktutredningen har pekat på intresset av att icke alltför mycket begränsa jakträttsinnehavarens möjlighet att nedlägga sårat villebråd. Vid sjöfågelsjakt, varom här företrädesvis är fråga, lär det lätt inträffa, att fåglar genom skottlossning från stranden skadskjutas och att de då under upprepade långa dykningar avlägsna sig därifrån. Enda möjligheten att i sådant fall förkorta villebrådet lidande torde ofta vara att båtledes följa efter och nedlägga detsamma. Även om hänsyn toges till jaktlagens stadgande om rätt att inom 100 meter från jaktområdets gräns tillvarataga sårat villebråd, synes det antagligt, att remitterade förslagets begränsning av själva jaktområdet till 100 meter från stranden ur nu anförda synpunkt skall visa sig alltför snäv. Det torde dock få anses angeläget att, om för ön eller holmen jakträtt å vattenområdet över huvud medgives, detta sker på sådant sätt att iakttagande av jägarmässiga och humanitära regler icke omöjliggöres.

Med hänsyn till vad nu anförts och då någon verklig olägenhet, som skulle vara förbunden med gränsens dragande på det större avståndet från stranden, icke påvisats, synes icke — i allt fall ej med stöd av den i ärendet hittills förebragta utredningen — kunna tillstyrkas, att gränsen för jakträttens utövning bestämmes såsom skett i det till lagrådet remitterade förslaget.

Justitierådet Lech i lagrådet:

Principiellt synes jakträtt å allmänt vattenområde ej böra tilläggas fastighet i vidare omfattning än sådant finnes påkallat av hänsyn till allmänna intressen eller eljest av särskilda skäl. Visserligen finner jag det tveksamt, huruvida de jaktvårds- och naturskyddsintressen, vilka anges ha utgjort huvudsakliga anledningen till förslaget, skola bli tillräckligt tillgodosedda, därest jakträtt ej medgives längre från stranden än 100 meter. I saknad av närmare utredning på denna punkt anser jag mig dock ej kunna ge något avgjort företräde åt det av jaktutredningen föreslagna avståndet av 300 meter. Att jaktutredningen förordat denna sträcka synes främst haft sin grund i att avståndet lämpligen ansetts böra överensstämma med gränslagförslagets avståndsregel. Tydligt skulle medgivande av jakträtt inom en räjong av 300 meter i vissa fall innebära att till små öar och holmar lades en långt vidsträcktare jakträtt än som enligt gällande rätt tillhör dem, något som icke i och för sig kan anses önskvärt. Med hänsyn till det anförda finner jag mig ej böra framställa någon bestämd erinran mot att avståndet bestämmes till 100 meter.

Departementschefen i propositionen:

Tre ledamöter av lagrådet ha ansett, att om utvägen att bibehålla enskild jakträtt anlätades, denna jakträtt borde sträcka sig 300 i stället för endast 100 meter ut från stranden. Vad som anförts till stöd för yrkandet härom har emellertid icke givit mig anledning att frångå den ståndpunkt jag förut

intagit i denna fråga. Enligt min åsikt bör det av såväl principiella som praktiska hänsyn icke tillåtas att privata rättigheter förekomma på allmänt vatten i vidare mån än som betingas av allmänna intressen eller andra särskilda skäl. I enlighet härmed bör området för nu ifrågavarande jakt-rätt icke göras större än som påkallas för att tillgodose naturskydds- och jaktvårdssynpunkterna. Hur gränsen skall dragas för att vinna detta mål kan uppenbarligen vara föremål för olika meningar. För min del hyser jag emellertid den uppfattningen att ett område av 100 meters bredd bör vara tillräckligt såväl för att hindra att häckfågeln alltför mycket oroas genom skottlossning från båtar som ock för att jakträttsinnehavaren skall äga tillfredsställande möjligheter att utöva sjöfågelsjakt. Vad angår frågan om befogenheten att förfölja och döda skadskjutna fåglar vill jag erinra, att man förutom den av lagrådet omnämnda bestämmelsen i 16 § jaktlagen om rätt att tillvarataga och behålla villebråd, som fallit inom 100 meter från jaktområdet, tillika har att beakta föreskrifterna i 1 § jaktstadgan. Av dessa framgår, att den som skadskjutit ett djur har både rätt och plikt att följa och döda det även längre bort från jaktområdets gräns än nyss sagts, låt vara att han då icke äger tillägna sig villebrådet utan att detta i stället skall tillfalla innehavaren av jakträtten å det område där det dödades.

I *motionerna I: 478* och *II: 563* samt i likalydande *motionerna I: 493* och *II: 591* har hemställts, att nu ifrågavarande avstånd skall bestämmas till 300 meter.

Bör ägare av den mindre holme, som genom enskilt vatten skiljes från närliggande allmänt vatten, ha jakträtt å det allmänna vattnet?

Departementschefen vid lagrådsremissen:

Några remissinstanser ha ansett önskvärt att den föreslagna regeln om utsträckt jakträtt gjordes tillämplig jämväl å sådana öar och holmar under 100 meters längd, som låge inom enskilt vatten utanför annan landbildning men nära den yttre gränsen för detta. I så fall skulle emellertid vissa svårigheter kunna uppkomma i samband med jorddelningsförrättningar, t. ex. om en dylik ö eller holme avstyckades utan att erhålla något vattenområde. Det bör också beaktas att behovet av utsträckt jakträtt icke är lika framträdande i nu åsyftade fall som då fråga är om ö eller holme med strand mot allmänt vatten. Bl. a. behöver man här i regel icke räkna med att någon del av själva holmen vid lågvatten skall komma att falla utanför gränsen för den enskilda jakträtten. På grund av vad sålunda anförts ansluter jag mig i denna del till utredningens ståndpunkt.

Lagrådet:

Såsom i vissa remissyttranden berörts, synes oegentligt att, om till ö eller holme som gränsar omedelbart intill det allmänna vattnet skall höra jakt-

rätt därstädes intill visst avstånd från stranden, någon jakträtt å allmänt vatten icke skulle höra till ö eller holme som därifrån skiljes av en remsa enskilt vatten, hur smal denna än är. Vad som anförts till stöd för en dylik regel synes näppeligen avgörande. Skulle i något fall inträffa att fastighetsindelningen vore sådan att ön och det därinvid liggande enskilda vattnet tillhörde olika fastigheter, torde eventuell olägenhet därav kunna avhjälpas genom köp eller jakträttsupplåtelse. Uteslutet är ej heller att ön ligger så nära gränsen mot det allmänna vattnet att vid lågvatten en del av vad som då utgör ön är att räkna som allmänt vattenområde.

En svårighet vid medtagandet av öar och holmar inom enskilt vattenområde kan emellertid måhända tyckas ligga däri, att mycket obetydliga skär här ej kunna — såsom då de äro belägna i allmänt vatten — undantagas med den motivering, att de följa vattenområdet. Fasthålles att andra landbildningar ej kunna komma i fråga än sådana, som ha en verklig strandlinje, torde dock erhållas en tillfredsställande begränsning av regelns tillämpningsområde.

Departementschefen i propositionen:

Ej heller har jag ansett mig böra biträda lagrådets hemställan att jakträtt å allmänt vatten skall tilläggas även vissa öar och holmar, som ligga inom enskilt vatten utanför annan landbildning. Lagrådet har icke bestritt, att en sådan regel stundom skulle kunna medföra praktiska olägenheter, men har ansett dessa olägenheter vara av underordnad betydelse. För min del är jag alltjämt av motsatt uppfattning. I fråga om öar och holmar inom enskilt vatten bleve det också, såsom lagrådet anført, ofrånkomligt att medtaga även de minsta landbildningarna med undantag endast för dem som äro så små, att de icke kunna sägas ha någon strandlinje. Detta skulle tydligen strida mot grundsatsen att enskild jakträtt å allmänt vatten icke bör medgivas i vidare mån än som är behövt för att tillvarataga naturskydds- och jaktvårdsintressena. Slutligen vill jag framhålla, att även om det icke är uteslutet att en holme inom enskilt vatten kan ligga så nära gränsen mot allmänt vatten att vid lågvatten en remsa mark faller utanför nämnda gräns, detta likväl ej torde komma att inträffa annat än i sällsynta undantagsfall.

I likalydande *motionerna I: 493* och *II: 591* har i förevarande hänseende yrkats utformning av lagtexten i enlighet med lagrådets ovan återgivna uppfattning.

Utskottet.

I sitt utlåtande nr 22/1950 har utskottet hemställt, att riksdagen med vissa ändringar måtte antaga de lagförslag, som fogats vid propositionen nr 59 med förslag till lag om gräns mot allmänt vattenområde, m. m. Utskottet tillstyrker bl. a., att allt vatten inom 300 meter från fastlandet eller från ö (varmed utskottet avser varje av vatten omgiven landbildning

oavsett dess storlek) av minst 100 meters längd skall omfattas av enskild äganderätt. Ö med mindre längd än 100 meter skall däremot ej ha betydelse för gränsdragningen mellan allmänt och enskilt vatten. Sådan ö kommer — därest den icke ligger å det enskilda vattnet utanför fastlandet eller större ö — att gränsa till allmänt vatten. Gränsen skall följa strandlinjen, i regel beständ efter förhållandena vid normalt medelvattenstånd.

Nu gällande jaktlag låter, som framgår av dess 13 §, jakten i viss utsträckning vara fri å vatten, som icke omfattas av enskild äganderätt. På grund härav kunna enligt departementschefens uppfattning bestämmelserna i gränslagsförslaget, att det allmänna vattnet skall nå in till mindre öar, medföra vådor från naturskydds- och viltvårdssynpunkt. I förevarande proposition, nr 216, vilken förutsätter att nyssnämnda bestämmelser bli genomförda, föreslås därför genom ett tillägg till 2 § jaktlagen en modifikation i de rättsverkningar i fråga om jakträtten, som eljest skulle följa av gränslagsförslaget. Enligt detta tillägg skulle ägaren av en ö med mindre längd än 100 meter få jakträtt å vattnet kring ön (alltså över allmänt vatten) till en utsträckning av 100 meter från ön.

Utskottet delar departementschefens mening, att vådor från naturskydds- och jaktvårdssynpunkt kunna uppkomma om ägare av mindre ö förlorar den ensamrätt han kan ha till jakt å det ön omgivande vattnet. Visserligen kunna även andra åtgärder främja viltvården än den i propositionen föreslagna, t. ex. införande av tillståndstvång för jaktutövning enligt 13 § jaktlagen. För att å själva ön positiva viltvårdsåtgärder skola bli utförda fordras dock att öns ägare har intresse härav. Sådant intresse kommer knappast att föreligga, om öns ägare finner att för honom kanske främmande personer genom jakt intill — eller vid lågvatten t. o. m. å stranden av — hans ö störa dess fågelliv, medan han själv är förbjuden att skjuta fågel å vattnet i närheten av ön. Utskottet anser det därför ändamålsenligt att fastställa en jakträtt å allmänt vatten för ägaren av dylik ö. Detta gäller oavsett huruvida vad som anförts i motionen II: 556 rörande strandägares avsaknad av rätt till vattenområdet är riktigt. Utskottet avstyrker således bifall till motionärens hemställan om avslag å propositionen.

Enligt propositionen skall den föreslagna jakträtten nå intill 100 meter från öns strandlinje. I jaktutredningens promemoria ävensom i motionerna I: 478 och 493 samt II: 563 och 591 har förordats ett avstånd av 300 meter. Utskottet hyser den uppfattningen, att de av departementschefen anförda skälen för strandägarens jakträtt å allmänt vatten äga sådan tyngd, att de motivera en utsträckning av jakträtten intill 300 meter från stranden. För nämnda avstånd tala också andra skäl. Tre av lagrådets ledamöter ha pekat på förhållandena i vissa av de stora insjöarna, där jämförelsevis stora vassbälten vid sådana mindre holmar, som nu äro i fråga, kunde bli genomskurna av den i propositionen föreslagna gränslinjen. För sådana fall måste enligt dessa ledamöter jaktutredningens förslag givas företräde. Härtill kommer att enligt gränslagsförslaget skall beträffande större landbildningar gälla ett minimiavstånd av 300 meter för äganderättens ut-

sträckning. Om i fråga om jakträttens avståndet 300 meter godtoges beträffande mindre öar, skulle man beträffande jakträttens utsträckning få i stort samma regler vid större och mindre öar. Detta skulle i det särskilda fallet underlätta ett bedömande av vilket område å allmänt vatten jaktutövningsrätten enligt 13 § jaktlagen omfattar. En gränslinje på 300 meters avstånd från stranden av mindre ö ter sig sålunda även med hänsyn till behovet av klarhet och enkelhet i lagstiftningen såsom den lämpligaste.

Vad utskottet hittills anfört har tagit sikte på ö, invid vilken finnes allmänt vatten. Det framlagda lagförslaget saknar bestämmelse om jakträtt å allmänt vatten för ägare av sådan ö, som genom en remsa av enskilt vatten skiljes från näraliggande allmänt vatten. Detta blir fallet om en ö under 100 meters längd ligger å det enskilda vattnet för en strandfastighet (vare sig ön hör till denna eller ej) men nära dennas gräns. Saknaden av särbestämmelse innebär, att ägarens av ön jakträtt kan upphöra vid eller mycket nära stranden. Enligt departementschefens mening skulle en särbestämmelse bl. a. kunna förorsaka praktiska olägenheter. Saknaden av särbestämmelse innebär emellertid en ojämnhet, som utskottet på grund av tidigare återopade natur- och viltvårdssynpunkter samt behovet av likformighet i rättsreglerna beträffande olika slag av öar icke anser sig böra acceptera. I enlighet med lagrådets uppfattning förordar därför utskottet — på sätt jämväl i de likalydande motionerna I: 493 och II: 591 yrkats — att även ägare av mindre ö belägen å enskilt vatten skall ha jakträtt å allmänt vatten inom visst avstånd från öns strand. I enlighet med vad förut sagts bör detta avstånd bestämmas till 300 meter.

I redaktionellt hänseende må anmärkas att i enlighet med utskottets språkbruk beträffande gränslagsförslaget orden »eller holme» i den nu föreslagna lagtexten böra utgå. I likhet med departementschefen anser utskottet, att till ordet »ö» bör liksom i visst stadgande i gränslagen knytas bestämmningen »fastighet eller del därav».

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen — med förklaring, att riksdagen funnit viss ändring böra företagas i det genom förevarande proposition framlagda förslaget till lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 3 juni 1938 (nr 274) om rätt till jakt — måtte med bifall till motionerna I: 478 och 493 samt II: 563 och 591 ävensom med avslag å motionen II: 556 för sin del antaga nämnda förslag med den ändringen, att 2 § 2 mom. första stycket erhåller följande lydelse:

2 mom. Finnes enligt lagen om gräns mot allmänt vattenområde allmänt vatten vid eller inom trehundra meter från strand av ö som utgör fastighet eller del därav, have strandens ägare jakträtt jämväl å det allmänna vattnet intill tre-

hundra meter från strandlinjen, bestämd på sätt i nämnda lag sägs.

Stockholm den 3 november 1950.

På tredje lagutskottets vägnar:

AKE HOLMBÄCK.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Holmbäck, Carl Edmund Eriksson, Nils A. Larsson, Werner, Eskilsson*, Uhlén, Boo och Ivar Nilzon;

från andra kammaren: herrar Andersson i Löbbo, Stjärne, Ericsson i Sörsjön, Ahman, Johansson i Torp*, Jansson i Aspeboda, Levin och Larsson i Karlstad.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservat ion

av herrar Andersson i Löbbo, Carl Edmund Eriksson, Nils A. Larsson, Uhlén, Boo, Ericsson i Sörsjön, Johansson i Torp och Levin, vilka ansett, att utskottets utlåtande bort vara av följande lydelse:

I sitt — — — (lika med utskottet) — — — normalt medelvattenstånd.

Nu gällande — — — (lika med utskottet) — — — från ön.

Utskottet delar — — — (lika med utskottet) — — — å propositionen.

Enligt propositionen skall den föreslagna jakträtten nå intill 100 meter från öns strandlinje. I jaktutredningens promemoria ävensom i motionerna I: 478 och 493 samt II: 563 och 591 har förordats ett avstånd av 300 meter. Utskottet ansluter sig även i detta hänseende till departementschefens uppfattning. Ett område av 100 meters bredd synes vara tillräckligt såväl för att hindra att öns fågelliv alltför mycket oroas genom skottlossning från båtar som ock för att jakträttsinnehavaren skall äga tillfredsställande möjligheter att utöva sjöfågelsjakt. Den synpunkt, som framförts i några av de nyssnämnda motionerna att man beträffande större och mindre öar borde föreskriva ett enhetligt avstånd, kan ej tillmätas avgörande betydelse, särskilt som det torde kunna krävas av var och en som idkar sjöfågelsjakt att han har god kännedom om de olika öar och vattenområden, där jakten bedrives.

Vad utskottet hittills anfört har tagit sikte på ö, invid vilken finnes allmänt vatten. Det framlagda lagförslaget saknar — i överensstämmelse med jaktutredningens ståndpunkt — bestämmelse om jakträtt å allmänt vatten för ägare av sådan ö, som genom en remsa av enskilt vatten skiljes från näraliggande allmänt vatten. Detta blir fallet om en ö under 100 meters längd ligger å det enskilda vattnet för en strandfastighet (vare sig ön hör till denna eller ej) men nära dennas gräns. Saknaden av särbestämmelse innebär, att ägarens av ön jakträtt kan upphöra vid eller mycket nära stranden. Enligt departementschefens mening skulle en särbestämmelse bl. a. kunna förorsaka praktiska olägenheter. I förevarande fråga förtjänar enligt utskottets mening att särskilt påpekas, att ägaren av ö, som ligger å enskilt vatten, i allmänhet torde ha intresse för öns viltvård oavsett om han äger jakträtten å samtliga vattenområden i närheten av ön eller blott å de områden som utgöra enskilt vatten. Med hänsyn härtill och på de av departementschefen i övrigt i detta sammanhang anförda grunderna får utskottet avstyrka bifall till det i de likalydande motionerna I: 493 och II: 591 gjorda yrkandet att även ägare av mindre ö, belägen å enskilt vatten, skall ha jakträtt å näraliggande allmänt vatten.

Ej heller i övrigt har utskottet något att erinra mot sakinnehållet i det genom propositionen framlagda lagförslaget.

I redaktionellt — — — (lika med utskottet) — — — del därav».

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen — med förklaring, att riksdagen funnit viss ändring böra företagas i det genom förevarande proposition framlagda förslaget till lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 3 juni 1938 (nr 274) om rätt till jakt — måtte med avslag å motionerna I: 478 och 493 samt II: 556, 563 och 591 för sin del antaga nämnda förslag med den ändringen, att i 2 § 2 mom. första stycket orden »eller holme» uteslutas.